

Verslag 5^e VAWR Studiedag 26 april 2007, Binnenhof Den Haag

Na de toogdagen op:

- 14 mei 2004 in Den Haag
- 10 december 2004 in Haarlem
- 1 september 2005 in Den Bosch en
- 18 mei 2006 in Kasteel De Haar

is wederom een interessante bijeenkomst georganiseerd. Ditmaal op het Binnenhof in Den Haag. De vergadering vindt plaats in de Plenaire Zaal van de Eerste Kamer der Staten Generaal en er wordt een bezoek gebracht aan de Ridderzaal. Op beide locaties wordt een uitvoerige vakinhoudelijke toelichting gegeven op de uitgevoerde restauraties.

Ochtendprogramma

E.J. Nusselder, voorzitter van de VAWR, opent de dag met een welkom voor alle aanwezigen. Hij meldt dat de eerste drie architectenbureaus de GEAR-certificering hebben doorlopen en behaald. Verder attendeert hij de aanwezigen op de nieuwe informatieve website van de VAWR, www.vawr.nl. De site bevat veel stukken die gedownload kunnen worden zodat alle gegevens over onder meer de certificering, voor iedereen toegankelijk zijn gemaakt.

De voorzitter verwelkomt de heren J. de Jong (Directie Cultureel Erfgoed van het Ministerie van OC&W en J. Baselmans (RACM). De VAWR is actief in gesprek met de overheid om de GEAR-erkenningsregeling die in deze sector is ontwikkeld, ook daadwerkelijk te ondersteunen. Het is belangrijk voor de markt dat het belang van deze regeling door de overheid wordt onderstreept. De heer De Jong zal in het middagprogramma de zienswijze van de Directie Cultureel Erfgoed kenbaar maken in een inleiding.

Als eerste geeft voorzitter Nusselder het woord aan de heer G.J. Hamilton, Griffier van de Eerste Kamer.

In een korte inleiding licht G.J. Hamilton toe dat de Eerste Kamer iedere dinsdag vergadert in de Plenaire Zaal waarin deze studiedag van de VAWR vandaag plaatsvindt. De VAWR vertegenwoordigt een groep restauratie-architecten die van groot belang is voor de instandhouding van het cultureel erfgoed in ons land. Als zodanig heeft deze groep een prominente rol gespeeld in de zeer bijzondere restauratie van deze plenaire zaal.

Aansluitend geeft E.J. Nusselder een uitvoerige toelichting op de restauratie van de Plenaire Zaal van de Eerste Kamer die in 1994-1995 heeft plaatgevonden. In de presentatie komt aan de orde wat de aanleiding was voor de restauratie en hoe het restauratieproces is verlopen. Er wordt een boekje uitgereikt waarin een en ander in een artikel van de hand van E.J. Nusselder wordt uiteengezet.

Na de koffiepauze geeft K. van den Ende een inleiding over de restauratie en her-aankleding van de Ridderzaal.

Vervolgens wordt een rondleiding gehouden in de Ridderzaal en aansluitende zalen met daarbij toelichtingen van K. van den Ende en A. Eden.

Middagprogramma

De volgorde van sprekers wordt iets gewijzigd en als eerste krijgt J. de Jong het woord. Hij is coördinerend beleidsmedewerker van de Directie Cultureel Erfgoed van het ministerie van OC&W.

De Directie Cultureel Erfgoed stelt het op prijs dat de branche door middel van zelfregulering aan kwaliteitsborging doet, zo bericht J. de Jong. Op de expliciete vraag vanuit de VAWR aan de overheid om de erkenningsregeling over te nemen kan echter niet worden ingegaan. De minister van OC&W zal hiertoe alleen overgaan wanneer daar een absolute noodzaak toe is. De branche zal uit dienen te leggen door middel van een solide redenering wat er mis kan gaan binnen de branche indien de overheid de erkenningregeling niet overneemt. Deze gevolgen dienen dusdanig ingrijpend te zijn dat de minister daar geen verantwoordelijkheid voor kan nemen. De minister zal aan zijn collega-ministers van o.a. Economische Zaken dienen te verantwoorden dat hij de branche reguleert met gebruikmaking van erkenningsregelingen, hetgeen niet op prijs gesteld wordt.

Het is echter wel zo dat binnen de stelselbespreking over de wijze van monumentenzorg in ons land, die in de komende jaren gevoerd gaat worden, aan de orde zal komen hoe de overheid dient om te gaan met kwaliteitsnormeringen / erkenningsregelingen.

E.J. Nusselder licht toe dat in de erkenningsregeling van de VAWR de kwaliteit van restauratiewerkzaamheden wordt geborgd doordat duidelijk wordt welke partijen over de benodigde deskundigheid beschikken. Het is jammer dat de overheid niet bereid is uit te spreken dat de juiste experts zullen worden ingeschakeld voor de restauratie van monumenten. In de praktijk blijkt dat er kwalijke zaken plaatsvinden bij monumentenrestauraties. Er bestaat een grote behoefte aan goedkeuring van goede erkenningsregelingen die een zorgvuldig behoud van ons cultureel erfgoed bevorderen. Daarbij benadrukt hij dat de GEAR een open, toegankelijke regeling is die geen financiële drempels opwerpt.

F. Toben merkt op dat de overheid als subsidieverstrekker de mogelijkheid heeft voorwaarden te stellen. Aangezien de overheid belang heeft bij kwalitatief hoogwaardige restauraties, is het stellen van voorwaarden m.b.t. gekwalificeerde restauratie-architecten verantwoord.

M. Enderman vult aan dat restauraties doorgaans duurder zijn dan reguliere verbouwingen. Hierbij is het te meer van belang dat kwaliteit wordt geleverd en geborgd.

Nu duidelijk is dat een verplichting vanuit de overheid lastig is, stelt E.J. Nusselder voor dan op zijn minst vanuit de overheid de aanbeveling te doen uitgaan dat opdrachtgevers bij voorkeur met gecertificeerde partijen zouden moeten werken.

J. de Jong vertaalt deze omschrijving als een verzoek tot het uitbrengen van een “adhesieverklaring” door de overheid. Dit verzoek zal hij voorleggen aan zijn directie. Daarnaast adviseert hij de VAWR om zelf het initiatief te nemen en te gaan praten met gemeenten, RGD, bisdommen etc. Hij realiseert zich dat in dit soort gesprekken een adhesieverklaring vanuit de overheid een positieve impuls voor resultaten zou kunnen vormen.

Aansluitend op deze inleiding geeft dagvoorzitter E.J. Nusselder het woord aan E.J. Brans. E.J. Brans doet verslag van het gesprek dat op 30 november 2006 heeft plaatsgevonden met de directie van de RACM over de in 2006 opgedane ervaringen rondom de invoering van het BRIM. Het schriftelijke verslag van deze bijeenkomst, waarbij een groot aantal personen aanwezig was (architecten, bouwbedrijven, molenmakers) is reeds verspreid onder alle aanwezigen. E.J. Nusselder concludeert dat het heldere cijferwerk en grondige onderbouwing van de praktijkervaringen van E.J. Brans inzichtelijk heeft gemaakt wat de effecten van deze nieuwe regeling zijn en daarmee een grote bijdrage levert aan een discussie tot verbetering van diverse zaken. Ook zal op basis van hiervan een lobby worden gestart om verhoging van financiële ruimte.

Aan het slot van het middagprogramma doet A. Hoek verslag van zijn ervaringen rondom de GEAR-certificering. Hij is enthousiast over de serieuze en professionele wijze waarop het GEAR-auditteam zijn bureau heeft beoordeeld. A. Hoek is van mening dat er bij veel van de collega's onterechte koudwatervrees heerst als het gaat om de GEAR-certificering. Het is hem gebleken dat wanneer je een goed werkbaar en inzichtelijk bureau hebt, e.e.a. goed verloopt. Ook de bezoeken aan de restauratieprojecten zijn goed verlopen. Hij sluit zijn presentatie af met een oproep aan de vakgenoten om gezamenlijk serieus te werken aan de waarborging van het behoud van ons cultureel erfgoed. Daar hoort een GEAR-erkenning bij. Dat is geen commercieel middel maar een vakinhoudelijke zaak.

Afsluiting

E.J. Nusselder sluit deze 5^e VAWR-studiedag af met het bericht dat Van Hoogevest architecten binnenkort als vierde bureau het GEAR-certificaat zal trachten te behalen. Er is daarmee een kring van architecten in opbouw die waarborgen gespecialiseerd te zijn in restauratie. De VAWR zet haar activiteiten voort richting de overheid om steun uit te spreken voor de GEAR maar zoals U. Hylkema in vorige bijeenkomsten meerdere malen heeft benadrukt; behaal het GEAR certificaat voor uzelf en zorg dat het vak serieus genomen wordt. Met deze woorden roept E.J. Nusselder alle aanwezigen op te starten met de GEAR-certificering. Tot slot wordt eenieder dank gezegd voor de aanwezigheid en inbreng op deze studiedag en uitgenodigd voor een aansluitende borrel in de Noenzaal.
